

POSTANOWIENIE

Dnia 8 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Iwulski

w sprawie z odwołania A.K. (K.)
przeciwko Wojewódzkiemu Zespołowi do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności
o ustalenie stopnia niepełnosprawności,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 8 listopada 2023 r.,
skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie
z dnia 14 czerwca 2022 r., sygn. akt IV Ua 25/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

(I.T.)

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 czerwca 2022 r., IV Ua 25/22, Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Olsztynie oddalił apelację A. K. (dalej wnioskodawca lub odwołujący się) od wyroku z dnia 31 marca 2022 r., IV U 10/21, którym Sąd Rejonowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Olsztynie zmienił orzeczenie z dnia 13 listopada 2020 r. Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie Warmińsko Mazurskim w Olsztynie w ten sposób, że ustalił, iż lekki stopień niepełnosprawności ustalony wnioskodawcy ma charakter trwały i wymaga on odpowiedniego zatrudnienia (pkt I) oraz w pozostałym zakresie oddalił odwołanie (pkt II).

W skardze na powyższe orzeczenie wnioskodawca zarzucił naruszenie: 1) art. 4 ust. 2 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (jednolity tekst: Dz.U.z 2021 r., poz. 573) oraz § 30 i 32 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz.U. Nr 139, poz. 1328) w związku z art. 2 pkt 10 ustawy o rehabilitacji zawodowej; 2) art. 4 ust. 3 ustawy o rehabilitacji zawodowej; 3) art. 382 k.p.c.; 4) art. 385 oraz art. 378 § 1 w związku z art. 391 § 1 oraz art. 382, art. 233 § 1 oraz 228 § 1 i 2 k.p.c.; 5) art. 316 § 1 w związku z art. 391 § 1, art. 378 § 1 i art. 385 k.p.c.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania odwołujący się uzasadnił jej oczywistą zasadnością wynikającą z naruszenia przepisów powołanych w podstawach skargi kasacyjnej. W uzasadnieniu wniosku skarżący podał, że istnieje konieczność rozpatrzenia naruszenia przepisów prawa procesowego, zwłaszcza art. 378 § 1 oraz 385 w związku z art. 391 oraz art. 378 § 1, art. 233 § 1 i art. 382 k.p.c., polegającego na przejęciu przez Sąd drugiej instancji za własne ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji bez jakichkolwiek merytorycznych rozważań w tej kwestii w sytuacji, gdy zarzuty apelacji obejmowały przede wszystkim sprzeczność ustaleń Sądu pierwszej instancji ze zgromadzonym materiałem dowodowym, co skutkowało tym, że zarzuty apelacyjne w ten sposób nie zostały rozpoznane.

Zdaniem skarżącego Sąd drugiej instancji nie wyjaśnił i nie odniósł się bezpośrednio do zarzutów apelacji, poprzestając wyłącznie na ich przytoczeniu w treści uzasadnienia wyroku. Sąd Okręgowy nie dokonał analizy zarzutów prawa materialnego podniesionych w zarzutach apelacji, poprzestając na stwierdzeniu że podziela ustalenia faktyczne i ocenę prawną dokonaną przez Sąd Rejonowy i przyjmuje je za własne. Brak konfrontacji opinii biegłych z zaoferowanym przez odwołującego się materiałem dowodowym, sprzecznym z ustaleniami biegłych, w konsekwencji spowodował brak rozpoznania sprawy i uznanie, że odwołujący się został zaliczony do lekkiego stopnia niepełnosprawności. Oczywista zasadność skargi kasacyjnej przejawia się w ocenie wnioskodawcy także w błędnej subsumcji art. 4 ust. 3 ustawy o rehabilitacji zawodowej polegającej na zastosowaniu go w

okolicznościach, w których nie powinno to mieć miejsca, przez przyjęcie w ustalonym stanie faktycznym, że skarżący jest osobą zaliczoną do lekkiego stopnia niepełnosprawności.

Mając na uwadze powyższe odwołujący się wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia Sądu Okręgowego w Olsztynie w całości, jak również poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie (w przypadku stwierdzenia podstaw) i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w innym składzie; przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania; zasądzenie od organu na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz o rozpoznanie sprawy pod nieobecność pełnomocnika skarżącego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wnioskodawcy nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a uzasadnienie wniosku powinno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście - biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria - istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona przez odwołującego się skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie tej przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania. W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na jej oczywistą zasadność wymaga przedstawienia, w czym wyraża się

"oczywista zasadność" skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06 LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania - z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. - niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

W rozpoznawanej sprawie uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymagań, nie wykazuje bowiem, aby w sprawie występował stan "oczywistej zasadności" skargi w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., wynikającego z uznania przez Sąd drugiej instancji, że stan

zdrowia skarżącego kwalifikuje go do innego niż lekki stopnia niepełnosprawności. W związku tym należy zwrócić uwagę, że takie stanowisko Sąd Okręgowy zajął po zapoznaniu się z opiniami biegłych lekarzy zaprezentowanymi w trakcie postępowania przed Sądem pierwszej instancji. Konieczne jest podkreślenie, że Sąd Najwyższy (postanowienie z dnia 27 września 2023 r., II USK 340/22, LEX nr 3608111) przyjmuje, iż dowód z opinii biegłego podlega ocenie - przy zastosowaniu art. 233 § 1 k.p.c. - na podstawie właściwych dla jej przedmiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych wniosków (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 listopada 2000 r., I CKN 1170/98, OSNC 2001 nr 4, poz. 64). Dowód z opinii biegłego ma jednak szczególny charakter, gdyż korzysta się z niego w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych (art. 278 § 1 k.p.c.). Z tego względu nie mają do niego zastosowania wszystkie zasady dotyczące postępowania dowodowego, w tym art. 217 k.p.c. W świetle bowiem art. 286 k.p.c., sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z dodatkowej opinii tych samych lub innych biegłych, gdy zachodzi tego potrzeba, a więc wówczas, gdy złożona opinia zawiera istotne braki, sprzeczności, względnie nie wyjaśnia istotnych okoliczności (wyrok Sądu Najwyższego z 24 czerwca 2015 r., I UK 345/14, LEX nr 1771399). Nie można natomiast przyjąć, że sąd zobowiązany jest dopuścić dowód z kolejnych biegłych w każdym przypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony (wyroki Sądu Najwyższego: z 15 lutego 1974 r., II CR 817/73, LEX nr 7404; z 18 lutego 1974 r., II CR 5/74, LEX nr 7407; z 15 listopada 2001 r., II UKN 604/00, PPIPS 2003 Nr 9, poz. 67). Potrzeba powołania innego biegłego powinna zatem wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony z dotychczas złożonej opinii (wyrok Sądu Najwyższego z 5 listopada 1974 r., I CR 562/74, LEX nr 7607). Przy czym potrzebą taką nie może być przeświadczenie strony, że dalsze opinie pozwolą na udowodnienie korzystnej dla niej tezy (wyroki Sądu Najwyższego: z 27 czerwca 2001 r., II UKN 446/00, OSNP 2003 nr 7, poz. 182; z 29 listopada 2016 r., II PK 242/15, LEX nr 2202494 oraz z 11 maja 2021 r., I USK 60/21, LEX nr 3245381).

W rozpoznawanej sprawie w toku procesu, na podstawie licznych opinii biegłych, Sądy orzekające uznały, że skarżący kwalifikuje się do lekkiego stopnia

niepełnosprawności. Formułując wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący zmierza w istocie do podważenia oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego. Dokonana przez Sąd odwoławczy ocena okoliczności faktycznych i związana z tym wykładnia przepisów (wyrażona w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku) mieszczą się w przepisanych granicach. Podnoszone przez odwołującego się w tym zakresie argumenty stanowią zatem nieuzasadnioną polemikę z oceną dowodów i wynikającymi z niej ustaleniami faktycznymi, podczas gdy zgodnie z art. 398³ § 3 oraz art. 398¹³ § 2 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalania faktów lub oceny dowodów a Sąd Najwyższy związany jest ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Kwestionowanie dokonanej przez Sąd drugiej instancji oceny dowodów i wynikających z niej ustaleń faktycznych, zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. uchyla się spod kontroli kasacyjnej. Pod pretekstem kwalifikowanego naruszenia prawa procesowego nie można zaś zmierzać do podważenia dokonanej w sprawie oceny dowodów.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.

[SOP]

[a!]